

Despre mesianismul politic.

Pentru noi, cetățenii României, anul 2024 este unul mai deosebit având în vedere faptul că au fost prevăzute patru tipuri de alegeri care presupun prezența în fața urmelor de vot. Cele patru prezențe ar putea deveni cinci prezențe având în vedere faptul că alegerea președintelui României presupune, cu mare probabilitate, două tururi de vot. Fiecare dintre aceste alegeri este precedată de o campanie electorală în cadrul căreia candidații la funcțiile supuse alegerilor își expun ideile și proiectele în fața alegătorilor în diverse formule: fie că este vorba de discursuri publice, articole de presă, emisiuni de televiziune sau radio și, mai nou, prin prezențe în spațiul specific platformelor sociale digitale.

Dacă vom analiza cu atenție discursurile politicianilor prin care aceștia își propun să evidențieze ceea ce urmează să facă în perioada mandatelor pentru funcțiile la care aspiră vom constata un element comun o atitudine, cu accente variabile, ce se poate încadra în ceea ce se numește mesianism politic.

Pentru a înțelege mai bine această afirmație se impune a explica sensurile care sunt specifice mesianismului. Conform DEX un prim sens este unul de tip teologic: *”credință în Mântuitorul divin al lumii care stă la baza religiei mozaice și a celei creștine”*. Un al doilea sens este *”doctrină sau atitudine caracterizată prin credința apariției unui salvator care să instaureze o ordine a dreptății păcii și fericirii”*. Acest al doilea sens în dicționarul limbii franceze este definit ca *”ideologie promițând o transformare radicală și pozitivă a lumii”* Pentru ambele sensuri ale termenului există o bogată literatură de specialitate. În ce mă privește mă voi rezuma doar la câteva considerații ale sensului laic pe care politicienii de diferite calibre îl practică mai mult sau mai puțin conștient în discursurile lor.

Putem vorbi despre mesianismul politic al candidaților atunci când aceștia își arogă calități, puteri precum și capacități de soluționare, binefăcătoare pentru marea masă de cetățeni, peste posibilitățile reale ale lor. Dar putem vorbi și despre mesianismul alegătorilor atunci când aceștia așteaptă un conducător providențial, o personalitate, care să le aducă rezolvarea tuturor problemelor care le condiționează existența pe diverse planuri.

Acest mesianism politic este mult mai evident în discursurile candidaților care intră în competițiile de tip uninominal, el fiind mai clar asumat. Aceștia își construiesc un eșafodaj de promisiuni prin care încearcă să ofere o perspectivă favorabilă, uneori chiar utopică, pentru diverse probleme de natură economică, socială, inclusiv de tip geopolitic dacă ne referim la candidații pentru președinția României. Această atitudine a candidaților este adoptată, în opinia mea, de faptul că ea răspunde unor așteptări ale multor cetățeni care, la modul involuntar au în structura lor mintală dorința de a avea parte de un conducător care să

rezolve marile probleme ale societății și să aducă acele schimbări care să le facă viața mai ușoară, mai plăcută, mai sigură. Dacă vorbim însă la nivelul unui primar sau al unui președinte de Consiliu județean, desigur așteptările sunt de natură în special legate de infrastructura localității, de condițiile de conviețuire comună din cadrul unor localități sau regiuni. Acest gen de abordare este specific nu numai alegerilor de la noi din țară ci și din multe alte țări cu mecanisme democratice de alegere a celor propuși pentru a gestiona problemele comunităților.

Modul în care sunt prezentate obiectivele ce urmează a fi realizate și soluțiile care se vor aplica diferă de la candidat la candidat, la unii dintre aceștia accentul fiind pus în mod deosebit pe aportul personal, la alții candidați se evidențiază faptul că vor acționa prin coordonarea unor echipe de oameni competenți. Cetățenii care au un nivel de informare suficient de ridicat au capacitatea de a evalua posibilitățile reale ale acestor candidați și limitele lor. Dar, în egală măsură, există un număr mare de cetățeni la care, prin sentimentul de încredere inoculat în timp sau prin tehnici de manipulare, mai mult sau mai puțin rafinate, relația între candidați și alegători este una complexă incluzând și componente de afectivitate.

O societate democratică lasă loc liber de opțiune cetățenilor pentru a face alegerile dorite. Acest proces presupune o acțiune cu un mare grad de responsabilitate al cetățenilor la alegerea variantelor celor mai bune pentru bunul mers al societății în ansamblul său. Dar, în același timp și candidații trebuie să fie foarte corecți și atenți la comportamentul lor pentru a nu se ajunge în situația de a avea atitudini de tip mesianic la niveluri care pot intra uneori sub incidența unor deviații de tip psihologic.

Intotdeauna rămâne valabil și trebuie aplicat principiul latin :”*Est modus in rebus.*” - Este o măsură în fiecare lucru”.

Prof.univ.em.dr. VASILE BOLOȘ

(Articol publicat în ziarul ” Cuvântul liber” din 4 septembrie 2024)

